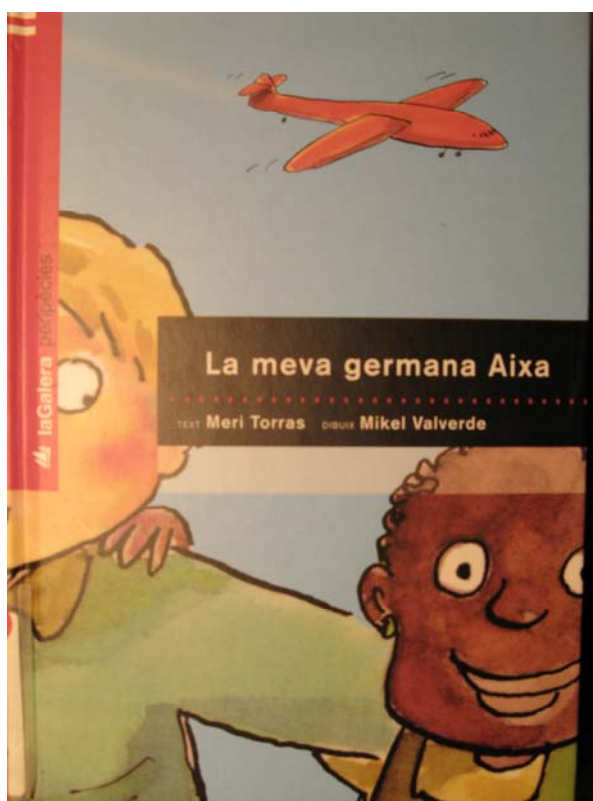


El gust per la lectura
Educació primària

LA MEVA GERMANA AIXA

Meri Torras

QUADERN PER A L'ALUMNAT
(cicle mitjà)



Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

SEMINARI
“El gust per la lectura”
2008-2009
Educació primària

Direcció General d’Innovació
Subdirecció General de Llengües i Entorn
Servei d’Immersion i Ús de la Llengua

LA MEVA GERMANA AIXA,
de Meri Torras

DOLORS BERENGUER
M. DELS ÀNGELS SELLÉS
MERCÈ SENDRÓS

ÍNDIX

I. SESSIONS DE TUTORIA (foment de la lectura i treball en valors)	5
Primera sessió	7
Tercera sessió	8
II. <i>LA MEVA GERMANA AIXA</i>	11
1. Sessió de treball abans de la lectura	13
2. Activitats durant la lectura	15
Sessió 1 (pàgines 7 a 13)	15
Sessió 2 (pàgines 14 a 19)	20
Sessió 3 (pàgines 20 a 27)	23
Sessió 4 (pàgines 28 a 34)	27
Sessió 5 (pàgines 37 a 41)	30
3. Activitats de síntesi	33

**I. SESSIONS DE TUTORIA:
FOMENT DE LA LECTURA I TREBALL EN VALORS**

PRIMERA SESSIÓ DE TUTORIA

Treball en valors: «TOTS SOM MÉS IGUALS QUE DIFERENTS»

1. En grups de quatre, feu les activitats següents:

- a) Escolteu les explicacions del mestre o la mestra. Després, penseu sobre el significat d'aquesta frase:

TOTS SOM MÉS IGUALS QUE DIFERENTS

- b) Parleu de com són algunes persones que coneixeu: l'aspecte físic, persones de diferent procedència, si alguna té una discapacitat...

2. Llegiu el fragment següent:

Només som diferents per fora, per dins tots som iguals: de vegades estem contents; altres, tristos; de vegades riem... però tots volem tenir amics i, sobretot, que ens estimin. Tots som més iguals del que ens pensem.

- a) Hi esteu d'acord? Per què?

- b) Què vol dir la frase: «Només som diferents per fora»?

3. Escolteu el mestre o la mestra. Després, relacioneu cada personatge amb la seva discapacitat:

- | | |
|--|------------------------|
| 1. Ludving Van Beethoven,
músic alemany | A. Discapacitat física |
| 2. Stephen W. Hawking,
científic britànic | B. Ceguesa |
| 3. Isidre Esteve,
pilot de motos català | C. Discapacitat física |
| 4. Tete Montoliu,
pianista de jazz català | D. Sordesa |
| 5. Miquel Martí i Pol,
poeta català | E. Discapacitat física |

TERCERA SESSIÓ DE TUTORIA

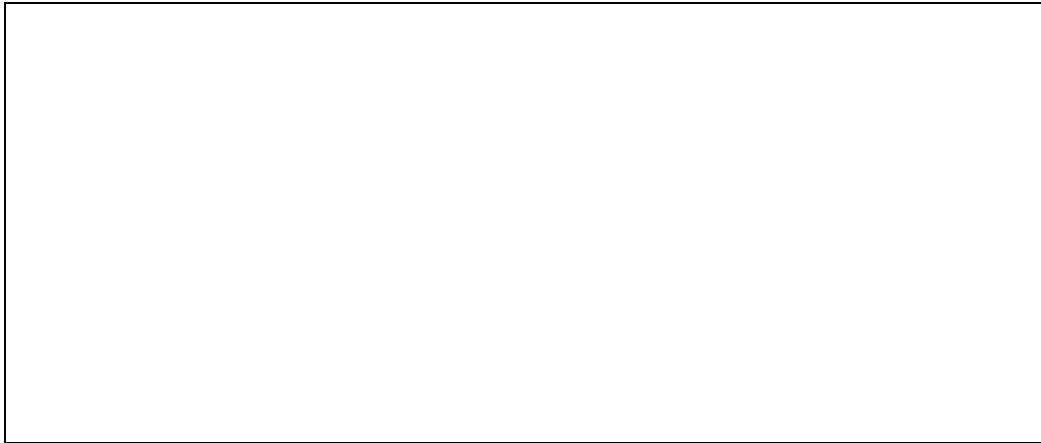
La discapacitat: QUÈ HE APRÈS?

1. Ara que heu detectat els problemes que poden tenir les persones amb discapacitats físiques, organitzeu-vos en grups de quatre i feu les activitats següents:

a) Comenteu com us vàreu sentir durant la sessió pràctica

Sensacions positives	Sensacions negatives

b) Quins entrebancs vàreu trobar a l'hora de desplaçar-vos?



c) Quines estratègies vàreu fer servir per solucionar-los?

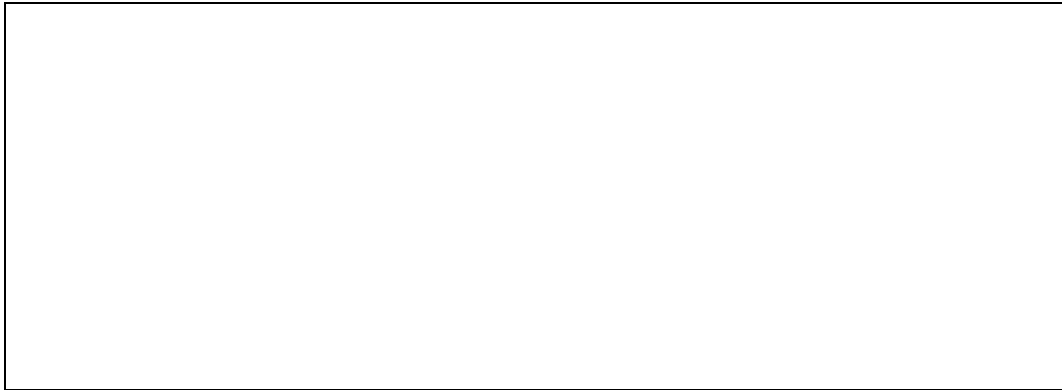


2. Ara podeu entendre alguns problemes de la vida quotidiana d'una persona que s'ha de desplaçar amb cadira de rodes, crosses, caminadors, etc.


a) Us sembla que les cases, els carrers, les escoles, les botigues, els mitjans de transports, etc. estan adaptats i preparats perquè aquestes persones es puguin desplaçar sense problemes?



b) Com deu ser la seva vida diària?



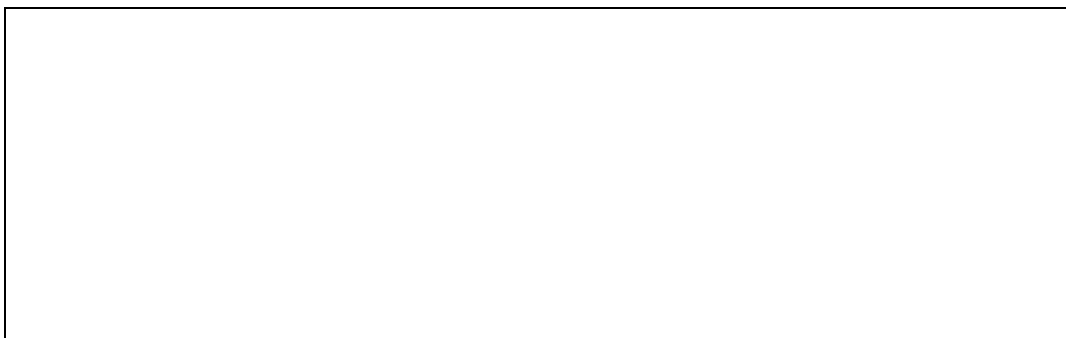
c) Què heu après sobre aquesta discapacitat?



3. Heu vist els problemes que poden tenir les persones amb discapacitats físiques, però és molt important buscar-hi solucions.

Entre tots feu una pluja d'idees (en anglès, *brainstorming*) sobre què es podria fer per eliminar les barreres arquitectòniques que heu trobat pels voltants de l'escola.

Apunteu les idees més interessants.



4. Feu un dibuix de la vostra experiència caminant amb crosses, cadira de rodes, etc. Pengeu-lo al tauler de la classe.

II. LA MEVA GERMANA AIXA

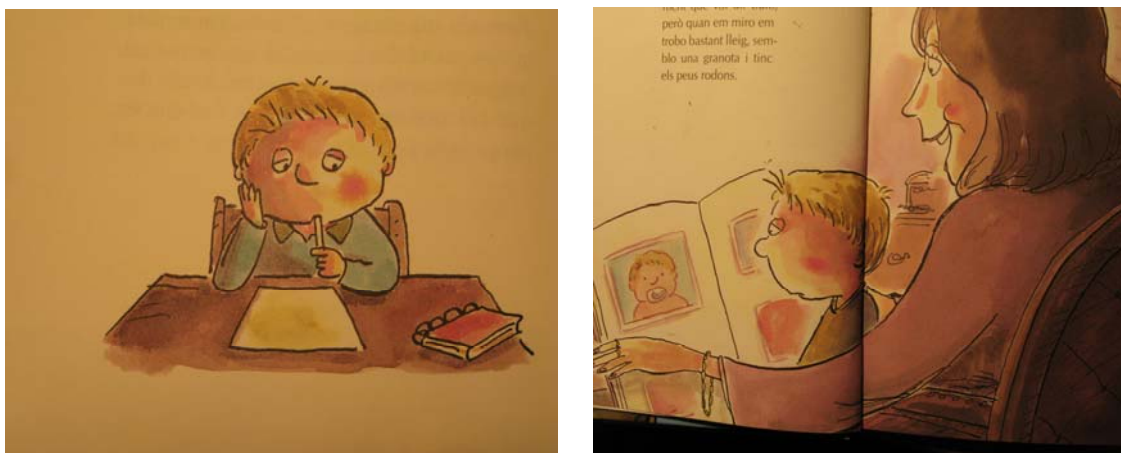
1. SESSIÓ DE TREBALL ABANS DE LA LECTURA

1. Llegiu el títol de llibre. Observeu el dibuix de la tapa i llegiu la contraportada.



Ara ja teniu el llibre a les mans. Recordeu que els llibres s'han d'estimar i tractar amb cura. És important ser amic dels llibres.

— Toqueu-lo i mireu-ne els bonics dibuixos de dintre.



— Podeu esbrinar de què tracta?

2. Ara, escriu en un paper la vostra hipòtesi sobre quin pot ser l'argument d'aquest llibre. Deseu les hipòtesis en un sobre.

Quan n'hàgiu acabat la lectura, comprovareu quins de vosaltres s'han apropat més a endevinar-ne l'argument.

3. Entreu a la web: <http://www.edu365.cat/vadellibres/llibre/en-curs/joc.html>



Autora: Meri Torras
Títol: *La meva germana Aixa*
Il·lustrador: Mikel Valverde
Editorial: La Galera, 2006
Col·lecció: Grumets; 178 (sèrie vermella)
ISBN: 84-246-2167-0

En aquesta web, hi trobareu informació sobre el llibre, podreu llegir-ne algun fragment i jugar a un joc per desxifrar una característica del protagonista.

4. Comenteu entre tota la classe per què voleu llegir aquest llibre.

Tinc ganes de llegir el llibre per...

Gaudiu amb aquesta nova aventura que comenceu!

2. ACTIVITATS DURANT LA LECTURA

SESSIÓ 1 (pàgines 7 a 13)

1. Ara comenceu a llegir *La meva germana Aixa*. Cada vegada en llegireu unes quantes pàgines.

Avui farà la lectura la mestra i vosaltres us fixareu en la manera com llegeix. Ho podeu fer així: tres parelles d'alumnes s'encarregaran d'omplir les fitxes perquè després en pugueu parlar.

PARELLA A: observareu el to de veu i la velocitat.

Observació de la lectura	Sempre	De vegades	Mai
To de veu: la sento bé i no crida gaire.			
Velocitat: segueixo el que llegeix, no corre gaire ni es fa avorrida			

PARELLA B: observareu l'entonació i les pauses.

Observació de la lectura	Sempre	De vegades	Mai
Pauses: fa una pausa quan hi ha un signe de puntuació.			
Entonació: fa bé la interrogació i l'admiració.			

PARELLA C: observareu com pronuncia i si la lectura s'entén.

Observació de la lectura	Sempre	De vegades	Mai
Pronunciació: s'entenen totes les paraules que llegeix.			
Comprensió: s'entén bé la lectura.			

En acabat, les parelles A, B i C llegiran la fitxa perquè tota la classe, també la mestra, pugueu parlar de la lectura.

2. Ara, en grup, feu les activitats següents:

- a) Torneu a llegir de la pàgina 7 a la 13. Mentre llegiu, anoteu les paraules que no enteneu i que haureu de buscar al diccionari.

paraules que hem de buscar al diccionari

- b) El germà de l'Aixa ha d'escriure un text lliure. De vegades vosaltres també n'heu d'escriure. A veure, penseu una mica i expliqueu què és.

Un text lliure és...
•
•
•
•

- c) Llegiu aquest fragment. Fixeu-vos en les paraules subratllades:

«...la tieta Sònia m'ha ensenyat fotografies de la mare amb una panxa <u>enorme</u> i després <u>normal</u> , amb mi als braços. La tieta <u>assegura</u> que era molt <u>bufó</u> i jo no sé exactament què vol dir <i>bufó</i> , però quan em miro em trobo <u>bastant lleig</u> , semblo una granota.»

Les paraules subratllades es poden canviar per unes altres que signifiquen el mateix. Aquestes paraules, les anomenem SINÒNIMS.

Torneu a escriure el text anterior posant a cada espai buit una paraula sinònima de la subratllada (que signifiqui el mateix):

«...la tieta Sònia m'ha ensenyat fotografies de la mare amb una panxa i després, amb mi als braços. La tieta que era molt i jo no sé exactament què vol dir *bufó*, però quan em miro em trobo , semblo una granota.»

En acabat, cadascú llegirà el seu fragment. Comenteu entre tots si els sinònims són correctes, si heu posat els mateixos, si us sembla que el text sona diferent...

- d) «...a una illa, vagi cap on vagi, sempre que em mogui en línia recta, trobaré el mar...»

Aquesta és una forma col·loquial d'explicar què és una illa. En un llibre de Coneixement del Medi Natural i Social ho trobareu explicat d'una altra manera. Imagineu-vos que esteu fent un llibre i que heu d'explicar als lectors què és una illa.

illa:

Després, busqueu la paraula *illa* al diccionari. Llegiu-ne la definició i compareu-la amb la vostra.

- És correcta la vostra definició?
- Us heu deixat de alguna cosa important?
- Si és que sí, quina?

- e) El germà de l'Aixa diu: «De veritat que qui es va inventar les illes va tenir una bona idea.»

Al llarg de l'obra, el germà de l'Aixa diu més vegades que una cosa li sembla una bona o una mala idea.

Us proposem que feu una llista de coses bones i coses dolentes que hem inventat les persones. Després, decidiu entre tots quines són les sis millors i les sis pitjors.

Si la voleu penjar a la classe, podríeu fer dos quadres com aquests:

Qui va inventar...

-
-
-
-
-
-

va tenir una bona idea

Qui va inventar...

-
-
-
-
-
-

va tenir una mala idea

3. Quina d'aquestes informacions sobre el protagonista és la correcta?

- Escriu un text lliure sobre la seva família i els amics.
- No li va fer cap il·lusió tenir una germana.
- No tenia gens de ganes de fer vacances ni d'anar en avió.

4. Quan a la classe de ciències naturals van parlar de la reproducció, el nen volia fer una pregunta. Vosaltres, quina pregunta faríeu sobre la reproducció?

Jo preguntaria...

5. Busqueu dades sobre el vostre naixement. Pregunteu-ho als pares:

NOM..... **COGNOMS**

Data i hora

Nom de l'hospital

Nom del doctor

Nom de la llevadora

Lloc (ciutat o poble)

Pes i mida

Tipus de part

Grup sanguini

Tipus de lactància

6. De quin continent va venir l'Aixa? Localitzeu-lo en un mapamundi.

7. Els pares els han promès que passaran les vacances en una ciutat. Localitzeu-la en un mapa.

- De quina comunitat forma part, aquesta ciutat?
- Quina llengua parlen?
- Escriviu el nom de les altres illes.
- Si hi anéssiu de vacances, quins records en portaríeu?

SESSIÓ 2 (pàgines 14 a 19)

1. Abans de començar la lectura, entre tots feu el resum oral del que heu llegit fins ara. Quin títol hi posaríeu?

2. Llegiu en silenci de la pàgina 14 a la 19. Mentre llegiu, anoteu les paraules que no entengueu:

paraules que no entenc

3. Ara feu les següents activitats en grup:

a) Cada company diu les paraules que no ha entès, perquè potser entre tots en sabreu el significat. Expliqueu-vos-el.

Després, ordeneu per alfabèticament les paraules que encara no sapigueu i busqueu-les al diccionari.

Paraules, per ordre alfabètic, que hem de buscar al diccionari

b) Busqueu, a les pàgines que heu llegit, el sinònim de cadascuna de les paraules en cursiva:

<ul style="list-style-type: none"> • de vegades faig <i>rucades</i> • diu que sóc un <i>ximple</i> • <i>aclucar</i> un ull • això no és cap <i>parany</i>

4. Escriviu en aquest quadre algunes característiques dels dos germans:

Arnau	Aixa

Ara, escriviu les diferències més significatives que trobeu entre ells:

-
-
-
-
-

5. Com es diu el noi protagonista del llibre? Encerclau-ne el nom:

Esteve	Pau	Joaquim	Arnau
Alí	Bernat	Yurong	Jan

6. Llegiu les frases i marqueu si són **CERTES** o **FALSES**.

	CERT	FALS
L'Aixa va venir en avió des d'Amèrica.		
L'Arnau és molt seriós.		
L'Esteve és l'amic de l'Arnau.		
L'Arnau ha anat moltes vegades amb avió.		
L'Aixa no sabia fer globus amb els xiclets.		
L'Arnau sempre guanya en punteria.		
L'Aixa té els cabells rinxolats.		
L'Esteve, quan perd, es posa a cridar fort.		
A l'Arnau li agradaria ser veterinari.		
L'Aixa és una nena sorda.		
A l'Arnau no li agrada gens nedar.		
L'Aixa només té una cama.		
L'Arnau balla amb un embut al cap.		

7. A l'Arnau li agrada fer bajanades per fer riure la seva germana. Quines pallassades feu vosaltres de vegades?

<ul style="list-style-type: none"> ▪ ▪ ▪

Expliqueu-vos-les amb alguns companys i companyes.

SESSIÓ 3 (pàgines 20 a 27)

1. Entre tots, feu el resum oral de la lectura anterior. Poseu-hi un títol.

2. Per parelles, llegiu en veu alta de la pàgina 20 a la 27. Observeu com llegeix la vostra parella.

Escolliu una fitxa d'observació de la lectura i ompliu-la mentre escolteu la lectura.

FITXA A: observareu el to de veu i la velocitat.

Observació de la lectura	Sempre	De vegades	Mai
To de veu: la sento bé i no crida gaire.			
Velocitat: segueixo el que llegeix, no corre gaire ni es fa avorrida.			

FITXA B: observareu l'entonació i les pauses.

Observació de la lectura	Sempre	De vegades	Mai
Pauses: fa una pausa quan hi ha un signe de puntuació.			
Entonació: fa bé la interrogació i l'admiració.			

FITXA C: observareu com pronuncia i si la lectura s'entén.

Observació de la lectura	Sempre	De vegades	Mai
Pronunciació: s'entenen totes les paraules que llegeix.			
Comprensió: s'entén bé la lectura.			

Al final, comenteu les fitxes i com heu llegit cadascú.

3. Torneu a llegir el fragment i anoteu les paraules que no conegueu. Després, busqueu-les al diccionari.

paraules que hem de buscar al diccionari

4. Ara, amb la resta de companys i companyes, podeu parlar sobre el que heu llegit:

a) Heu vist que la germana de l'Arnau és diferent:

— Per què?

— Això pot ser una dificultat a l'hora de fer les mateixes coses que la resta d'alumnes de l'escola? Què n'opineu?

b) De vegades, al pati l'Aixa aconsegueix lllaminadures, cromos, trossos d'entrepà...

— Què fa?

— I l'Arnau què fa? Li agrada això?

— I vosaltres, què en penseu?

5. Escriviu les coses que fan plorar l'Aixa, l'Arnau i a vosaltres.

FA PLORAR L'AIXA...

-
-
-

FA PLORAR L'ARNAU...

-
-
-

EM FA PLORAR...

-
-
-

6. En aquestes primeres pàgines han aparegut la majoria dels personatges del llibre. Busqueu-ne el nom de cinc en aquesta sopa de lletres.

E	R	J	O	A	Q	U	I	M	U	I
A	S	U	G	F	U	S	O	N	I	A
R	T	T	U	I	L	M	U	N	Y	N
N	D	T	E	U	A	I	X	A	U	C
A	U	C	B	V	V	L	M	O	E	A
U	X	V	K	L	E	L	A	R	A	N

7. A un dels amics li diuen *fatxenda* i *cregut*.

- Qui és ?
- Per quin motiu l'anomenen així?

8. Diu l'Arnau: «Qui es va inventar les mines antipersona no va tenir una bona idea.»

Per sort, molts nens i nenes de Catalunya no sabeu què són les mines antipersona. Però a la Terra hi ha nens i nenes que, com l'Aixa, saben molt bé què són.

Les **mines antipersona** són una mena de bombes que s'amaguen sota terra. Es fan servir a les guerres per matar o incapacitar persones.

A partir d'una part del nom i del cartell que teniu a continuació:

ANTIPERSONA



Elaboreu un mural ben gran i pengeu-lo al vestíbul de l'escola, així tot l'alumnat en sabrà coses. Hi ha d'haver una part escrita i fotografies.

Al mural, hi ha d'haver informacions com:

- Què són les mines antipersona.
- Quan es fan servir.
- Per què es fan servir.
- On es fabriquen.
- Quant valen.
- Què es podria fer amb els diners.
- Gent famosa que fa campanya en contra.

SESSIÓ 4 (pàgines 28 a 34)

1. Abans de començar aquesta sessió, recordeu entre tots de què tractava la lectura anterior. Quin d'aquests títols hi posaríeu?

- L'Aixa aconsegueix llaminadures
- Les mines antipersona
- Les conseqüències de la guerra

2. Un grup d'alumnes es prepara la lectura de les pàgines 28 a la 34 per fer-la en veu alta davant de la classe.

Us recomanem que llegiu aquests consells per fer correctament la lectura en veu alta:

- Prepara la lectura en silenci. Llegeix-la una o més vegades.
- Has d'estar segur que entens el que llegeixes.
- Fes correctament els signes de puntuació:
 - fes pausa a les comes, els punts...
 - entona correctament l'admiració i l'interrogant.
- Has de parlar prou fort perquè et senti tota la classe.
- Obre bé la boca, no et mengis les paraules. Assaja les paraules més difícils per pronunciar-les amb claredat.
- Si corres, no se t'entendrà. Si vas molt a poc a poc, els companys s'adormiran.
- Recorda alguna persona que llegeix correctament. Procura imitar-la.

3. A la pàgina 29 surt un personatge nou:

- és un senyor que parla en anglès
- pren la mida de les cames de l'Aixa
- treballa en un hospital

De quin personatge es tracta?

4. Imagineu-vos que sou l'Arnau i que obriu la porta a aquest senyor.

a) Per parelles, escriviu en anglès la conversa que podríeu tenir (salutació i presentació):

DIÀLEG
MISTER.
ARNAU.
MISTER.
ARNAU.
MISTER.
ARNAU.
MISTER.
ARNAU.

b) Després de corregir-lo, memoritzeu i repetiu el diàleg. Primer, un fa d'Arnau i el company de Mister; després, al revés.

5. A l'Aixa li posaran una cama mecànica per poder caminar sense crosses. Li han de prendre les mides exactes.

Per parelles, preneu les mides del vostre cos i ompliu la fitxa:

EL MEU COS FA
Alçada:
Mida del braç dret:
Perímetre del cap:
Mida de la mà dreta:
Perímetre del tòrax:
Mida de la cama dreta:
Perímetre de la cintura:
Perímetre de les natges:
Mida del peu dret:

6. Quina especialitat ha de tenir el metge o metgessa que cura els ossos de les cames? Ha de ser...

OTORINOLARINGOLOGIA	FISIOTERÀPIA	CIRURGIA
TRAUMATOLOGIA	OFTALMOLOGIA	CARDIOLOGIA
GINECOLOGIA	RADIOLOGIA	NEUROLOGIA

7. A l'Aixa li faran una entrevista per a la televisió. En quin tipus de programa sortirà l'entrevista?

- En un programa d'esports.
- Al Club **SUPER3**.
- En un documental.
- En un programa de cuina.

SESSIÓ 5 (pàgines 37 a 41)

1. Feu el resum oral de la sessió anterior i decidiu quin títol hi aniria bé.

2. Alguns alumnes faran la lectura de la pàgina 37 a la 41. Mentrestant, la resta omplireu la fitxa d'un d'ells.

Com que ara la fitxa és més llarga, cal que estigueu molt atent.

Observació de la lectura ALUMNE/A:	Sempre	De vegades	Mai
To de veu: el sento bé i no crida gaire.			
Velocitat: segueixo el que llegeix, no corre gaire ni es fa avorrit.			
Pauses: fa una pausa quan hi ha un signe de puntuació.			
Entonació: fa bé la interrogació i l'admiració.			
Pronunciació: s'entenen totes les paraules que llegeix.			
Comprensió: s'entén bé la lectura.			

3. Quan l'Arnau diu que la pell de l'Aixa...

és del color d'aquells caramels tan dolços que quan te'ls menges se t'enganxen alhora a les dents de dalt i de baix i no pots obrir la boca.

A quins caramels es refereix?

4. Quan l'Aixa diu: *El senyor Bombeta de Cotó Fluix*

A qui es refereix?

5. Torneu a llegir el fragment i anoteu les paraules que no conegueu. Després, busqueu-les al diccionari.

paraules que hem de buscar al diccionari

6. Entre tota la classe, trieu un títol per les pàgines que heu llegit avui:

- Una vida millor
- Caminar sense crosses
- L'Aixa podrà anar amb bicicleta
- Tornaré a aprendre a caminar

7. A les pàgines 40-41 hi ha un dibuix molt bonic de l'Arnau i l'Aixa amb bicicleta. Expliqueu-lo.

8. Ara que coneixeu força bé l'Arnau, digueu quins d'aquests adjectius us sembla que el defineixen bé. Escriviu-los en una columna a la pissarra.

tímid	decidit	pallasso	cagadubtes
fatxenda	bondadós	sociable	cridaner
simpàtic	trapella	alegre	graciós
tranquil	milhomes	carinyós	xerraire

Ara, en una altra columna poseu el que no és l'Arnau.

<p>L'Arnau és...</p> <ul style="list-style-type: none"> • • • • 	<p>L'Arnau no és...</p> <ul style="list-style-type: none"> • • • •
---	--

9. Durant la seva vida, l'Aixa aprèn a caminar tres vegades. Expliqueu quan i per què:

	quants anys devia tenir?	per què va aprendre a caminar?
primera vegada		
segona vegada		
tercera vegada		

3. ACTIVITATS DE SÍNTESI

Ara que heu acabat la lectura de *La meva germana Aixa*, us proposem que feu algunes activitats de síntesi. Podeu fer-les en grups de quatre o cinc.

1. Ompliu la fitxa del llibre:

Títol:
Autora:
Col·lecció i editorial:
Lloc i any d'edició:

2. Descriviu oralment els protagonistes:

- Com es diuen ?
- Com són? (físicament i el caràcter)
- Què els agrada fer?

3. El llibre representa que l'Arnau ha de fer un text lliure. Ja sabeu de què tracta: de la seva germana Aixà.

Us proposem que feu el vostre text sobre l'Arnau i la seva germana.

Ei, recordeu que també us heu d'inventar un títol!

4. Abans d'iniciar la lectura, vàreu escriure una hipòtesi sobre l'argument del llibre. Comproveu quins de vosaltres us hi heu apropat més.

5. També podeu fer un col·loqui a la classe a partir de qüestions com:

- Què us ha agradat més del llibre? Per què?
- Què heu après?
- Què opineu de l'Arnau?
- Serieu capaços de posar-vos a la pell de l'Aixa? Com us sentiríeu?
- Els nens o nenes amb alguna discapacitat física poden fer les mateixes coses que les altres persones? Per què?
- Què n'opineu: les persones som més iguals que diferents?